

SAVEZ ENERGETIČARA SRBIJE

P R A V I L N I K

O USLOVIMA ZA POLAGANJE STRUČNIH ISPITA RADNIKA KOJI VRŠE POSLOVE I RADNE ZADATKE NA RUKOVANJU ELEKTROENERGETSKIM I KOTLOVSKIM POSTROJENJIMA I SUDOVIMA POD PRITISKOM (2019-1)

I OPŠTE ODREDBE

Član 1.

Ovim Pravilnikom utvrđuju se uslovi za polaganje stručnih ispita radnika koji vrše poslove i zadatke na rukovanju elektroenergetskim i kotlovskim postrojenjima i sudovima pod pritiskom.

Član 2.

Elektroenergetskim i kotlovskim postrojenjima i sudovima pod pritiskom mogu samostalno rukovati samo radnici koji imaju odgovarajući položen stručni ispit za energetska postrojenja kojim rukuju.

Član 3.

Pomoćnici koji vrše poslove i radne zadatke na rukovanju elektroenergetskim i kotlovskim postrojenjima i sudovima pod pritiskom mogu biti samo radnici koji u pogledu stručne spreme i nakon određenog radnog iskustva koje je propisano ovim Pravilnikom, ispunjavaju uslove za polaganje stručnih ispita.

Član 3a

Kandidat, koji je prethodno položio stručni ispit u Savezu energetičara Srbije, kod polaganja stručnog ispita za novo zvanje oslobađa se polaganja ispita iz predmeta, koji je zajednički za položeni stručni ispit i stručni ispit za novo zvanje.

Član 3b

Uspeh kandidata na stručnom ispitu ocenjuje se ocenom "položio" ili "nije položio".

II POSLOVI - RADNI ZADACI ZA KOJE SE POLAŽU STRUČNI ISPITI

Član 4.

1. MAŠINISTA PARNIH TURBINA
2. MAŠINISTA HIDRO TURBINA
3. MAŠINISTA KOTLOVA SA AUTOMATSKOM KOMANDOM (ATK)
4. MAŠINISTA KOMPRESORSKIH STANICA
5. MAŠINISTA RASHLADNIH POSTROJENJA
6. MAŠINISTA CRPNIH STANICA
7. RUKOVALAC PARNIH TURBINA
8. RUKOVALAC KOTLOVA
9. RUKOVALAC KLIMATIZACIJE
10. RUKOVALAC KOMPRESORA
11. RUKOVALAC CRPKI
12. RUKOVALAC AUTOKLAVA
13. RUKOVALAC TOPLLOTNIH PREDAJNIH STANICA
14. RUKOVALAC ELEKTROKOTLOVA
15. RUKOVALAC CENTRALNOG GREJANJA
16. RUKOVALAC KOTLOVA SA RUČNIM LOŽENJEM
17. RUKOVALAC MALIH KOTLOVA

Član 5.

Radnici koji polože stručni ispit iz čl. 4. tač. 1-16. ovog Pravilnika imaju pravo da samostalno rukuju elektroenergetskim i kotlovskim postrojenjima i sudovima pod pritiskom i to:

1. MAŠINISTA PARNIH TURBINA - samostalno rukovanje parnim turbinama svih vrsta i snaga.
2. MAŠINISTA HIDRO TURBINA - samostalno rukovanje hidro turbinama svih vrsta i snaga.
3. MAŠINISTA KOTLOVA SA AUTOMATSKOM KOMANDOM (ATK) - samostalno rukovanje kotlovima svih vrsta i snaga, uključujući kotlove sa automatskom termičkom komandom.
4. MAŠINISTA KOMPRESORSKIH STANICA - samostalno rukovanje kompresorskim stanicama svih vrsta i snaga.
5. MAŠINISTA RASHLADNIH POSTROJENJA - samostalno rukovanje kompresorskim stanicama i rashladnim uređajima svih vrsta i kapaciteta.
6. MAŠINISTA CRPNIH STANICA - samostalno rukovanje crpnim stanicama svih vrsta i snaga.
7. RUKOVALAC PARNIH TURBINA - samostalno rukovanje parnim turbinama snage do 32 MW.
8. RUKOVALAC KOTLOVA - samostalno rukovanje svim kotlovima osim kotlova sa automatskom termičkom komandom.
9. RUKOVALAC KLIMATIZACIJE - samostalno rukovanje kotlovima za centralno grejanje, pratećom instalacijom i uređajima za klimatizaciju.
10. RUKOVALAC KOMPRESORA - samostalno rukovanje kompresorima svih vrsta čija je instalisana snaga pogonskih mašina do 200 KW (250 KS).
11. RUKOVALAC CRPKI - samostalno rukovanje crpkama svih vrsta čija je instalisana snaga pogonskih mašina do 200 KW (250 KS).
12. RUKOVALAC AUTOKLAVA - samostalno rukovanje autoklavima svih vrsta.
13. RUKOVALAC TOPLOTNIH PREDAJNIH STANICA.
14. RUKOVALAC ELEKTROKOTLOVA - samostalno rukovanje elektrokotlovima svih vrsta.
15. RUKOVALAC CENTRALNOG GREJANJA - samostalno rukovanje kotlovima pritiska do 0,5 bara ili toplovodnim kotlovima temperature vode do 110°C bez obzira na vrstu goriva, kapaciteta do 1 MW.
16. RUKOVALAC KOTLOVA SA RUČNIM LOŽENJEM - samostalno rukovanje svim kotlovima na čvrsto gorivo i biomasu sa ručnim loženjem.
17. RUKOVALAC MALIH KOTLOVA – samostalno rukovanje kotlovima sa digitalnim kontrolnim uređajem, kapaciteta do 1 MW, pritiska do 0,5 bara ili temperature vode do 110 °C.

III USLOVI ZA POLAGANJE STRUČNIH ISPITA

Član 6.

Za **MAŠINISTU PARNIH TURBINA** može polagati:

1. Radnik sa stručnom spremom više škole metalske ili elektro struke ili petim stepenom stručnosti metalske ili elektro struke i radnim iskustvom od 6 meseci kao pomoćnik na rukovanju parnim turbinama.
2. Radnik sa trećim ili četvrtim stepenom stručnosti metalske ili elektro struke i radnim iskustvom od jedne godine kao pomoćnik na rukovanju parnim turbinama.
3. Radnik sa položenim stručnim ispitom za rukovaoca parnih turbina koji ima stručnu spremu navedenu u stavovima 1 i 2. ovog člana i radno iskustvo od 6 meseci kao pomoćnik na parnim turbinama.

Član 7.

Za **MAŠINISTU HIDRO TURBINA** može polagati:

1. Radnik sa stručnom spremom više škole metalske ili elektro struke ili petim stepenom stručnosti metalske ili elektro struke i radnim iskustvom od 6 meseci kao pomoćnik na rukovanju hidro turbinama.
2. Radnik sa trećim ili četvrtim stepenom stručnosti metalske ili elektro struke i radnim iskustvom od jedne godine kao pomoćnik na rukovanju hidro turbinama.

Član 8.

Za **MAŠINISTU KOTLOVA SA AUTOMATSKOM KOMANDOM (ATK)** može polagati:

1. Radnik sa trećim ili višim stepenom stručnosti metalske ili elektro struke i radnim iskustvom od 6 meseci kao pomoćnik na rukovanju kotlovima sa automatskom termičkom komandom.

Član 9.

Za **MAŠINISTU KOMPRESORSKIH STANICA** može polagati:

1. Radnik sa stručnom spremom više škole metalske ili elektro struke ili petim stepenom stručnosti metalske ili elektro struke i radnim iskustvom od 6 meseci kao pomoćnik na rukovanju kompresorskom stanicom čija ukupna snaga pogonskih mašina iznosi preko 200 KW (250 KS).
2. Radnik sa trećim ili četvrtim stepenom stručnosti metalske ili elektro struke i radnim iskustvom od jedne godine kao pomoćnik na rukovanju kompresorskom stanicom čija ukupna snaga pogonskih mašina iznosi preko 200 KW (250 KS).
3. Radnik sa položenim stručnim ispitom za rukovaoca kompresora koji ima propisanu stručnu spremu u stavovima 1 i 2. ovog člana i radno iskustvo od 6 meseci kao pomoćnik na rukovanju kompresorskom stanicom čija ukupna snaga pogonskih mašina iznosi preko 200 KW (250 KS).

Član 10.

Za **MAŠINISTU RASHLADNIH POSTROJENJA** može polagati:

1. Radnik sa stručnom spremom više škole metalske ili elektro struke ili petim stepenom stručnosti metalske ili elektro struke i radnim iskustvom od 6 meseci kao pomoćnik na rukovanju rashladnim postrojenjima.
2. Radnik sa trećim ili četvrtim stepenom stručnosti metalske ili elektro struke i radnim iskustvom od jedne godine kao pomoćnik na rukovanju rashladnim postrojenjima.
3. Radnik sa položenim stručnim ispitom za rukovaoca kompresora koji ima propisanu stručnu spremu pod tač. 1 i 2. ovog člana i radno iskustvo od 6 meseci kao pomoćnik na rukovanju rashladnim postrojenjima.
4. Radnici koji polažu ispit za mašinistu rashladnih postrojenja moraju imati potrebno radno iskustvo na rukovanju kompresorskom stanicom za rashladna postrojenja čija ukupna snaga pogonskih mašina iznosi preko 200 KW.

Član 11.

Za **MAŠINISTU CRPNIH STANICA** može polagati:

1. Radnik sa stručnom spremom više škole metalske ili elektro struke ili petim stepenom stručnosti metalske ili elektro struke i radnim iskustvom od 6 meseci kao pomoćnik na rukovanju crpnom stanicom čija ukupna snaga pogonskih mašina iznosi preko 200 KW.

2. Radnik sa trećim ili četvrtim stepenom stručnosti metalske ili elektro stuke i radnim iskustvom od jedne godine kao pomoćnik na rukovanju crpnom stanicom čija ukupna snaga pogonskih mašina iznosi preko 200 KW.
3. Radnik koji ima položen stručni ispit za rukovaoca crpki i propisanu stručnu spremu u stavovima 1 i 2. ovog člana i radno iskustvo od 6 meseci kao pomoćnik na rukovanju crpnom stanicom čija ukupna snaga pogonskih mašina iznosi preko 200 KW.

Član 12.

Za **RUKOVAOCA PARNIH TURBINA** može polagati:

1. Radnik sa stručnom spremom više škole metalske ili elektro struke ili petim stepenom stručnosti metalske ili elektro struke i radnim iskustvom od 6 meseci kao pomoćnik na rukovanju parnom turbinom.
2. Radnik sa trećim ili četvrtim stepenom stručnosti metalske ili elektro struke i radnim iskustvom od jedne godine kao pomoćnik na rukovanju parnim turbinama snage do 32 MW.

Član 13.

Za **RUKOVAOCA KOTLOVA** može polagati:

1. Radnik sa trećim ili višim stepenom stručnosti metalske ili elektro struke i radnim iskustvom od 6 meseci kao pomoćnik na rukovanju kotlovima.

Član 14.

Za **RUKOVAOCA KLIMATIZACIJE** može polagati:

1. Radnik sa stručnom spremom više škole metalske ili elektro struke ili petim stepenom stručnosti metalske ili elektro struke i radnim iskustvom od 6 meseci kao pomoćnik na rukovanju kotlovima centralnog grejanja i uređajima za klimatizaciju.
2. Radnik sa trećim ili četvrtim stepenom stručnosti metalske ili elektro struke i radnim iskustvom od jedne godine kao pomoćnik na rukovanju kotlovima centralnog grejanja i uređajima za klimatizaciju.

Član 15.

Za **RUKOVAOCA KOMPRESORA** može polagati:

1. Radnik sa trećim ili četvrtim stepenom stručnosti metalske ili elektro struke i radnim iskustvom od 6 meseci kao pomoćnik na rukovanju kompresorima svih vrsta čija je instalisana snaga do 200 KW (do 250 KS).
2. Radnik sa završenim osnovnim obrazovanjem i radnim iskustvom od jedne godine kao pomoćnik na rukovanju kompresorima svih vrsta čija je instalisana snaga do 200 KW (do 250 KS).

Član 16.

Za **RUKOVAOCA CRPKI** može polagati:

1. Radnik sa trećim ili četvrtim stepenom stručnosti metalske ili elektro struke i radnim iskustvom od 6 meseci kao pomoćnik na rukovanju crpkama svih vrsta čija je instalisana snaga pogonskih mašina do 200 KW (do 250 KS).
2. Radnik sa završenim osnovnim obrazovanjem i radnim iskustvom od jedne godine kao pomoćnik na rukovanju crpkama svih vrsta čija je instalisana snaga pogonskih mašina do 200 KW (do 250 KS).

Član 17.

Za **RUKOVAOCA AUTOKLAVA** može polagati:

1. Radnik sa trećim ili četvrtim stepenom stručnosti metalske ili elektro struke i radnim iskustvom od 6 meseci kao pomoćnik na rukovanju autoklavima svih vrsta.
2. Radnik sa završenim osnovnim obrazovanjem i radnim iskustvom od jedne godine kao pomoćnik na rukovanju autoklavima svih vrsta.

Član 18.

Za **RUKOVAOCA TOPLOTNIH PREDAJNIH STANICA** može polagati:

1. Radnik sa stručnom spremom više škole metalske ili elektro struke ili petim stepenom stručnosti metalske ili elektro struke i radnim iskustvom od 6 meseci kao pomoćnik na rukovanju kotlovima centralnog grejanja, instalacijama centralnog grejanja i predajnim stanicama.
2. Radnik sa trećim ili četvrtim stepenom stručnosti metalske ili elektro struke i radnim iskustvom od jedne godine kao pomoćnik na rukovanju kotlovima i instalacijama centralnog grejanja i predajnim stanicama.

Član 19.

Za **RUKOVAOCA ELEKTROKOTLOVA** može polagati:

1. Radnik sa trećim ili višim stepenom stručnosti metalske ili elektro struke i radnim iskustvom od 6 meseci kao pomoćnik na rukovanju elektrokotlovima.

Član 20.

Za **RUKOVAOCA CENTRALNOG GREJANJA**, može polagati:

1. Radnik sa završenim drugim stepenom obrazovanja i radnim iskustvom od 6 meseci kao pomoćnik na rukovanju kotlovima pritiska do 0,5 bara ili toplovodnim kotlovima temperature vode do 110°C, bez obzira na vrstu goriva, ukupnog kapaciteta do 1 MW.

Član 21.

Za **RUKOVAOCA KOTLA SA RUČNIM LOŽENJEM** može polagati:

1. Radnik sa završenim drugim stepenom obrazovanja i radnim iskustvom od 6 meseci kao pomoćnik na rukovanju svim kotlovima na čvrsto gorivo i biomasu sa ručnim loženjem.

Član 22.

Za **RUKOVAOCA MALIH KOTLOVA** može polagati:

1. Radnik sa završenim drugim stepenom obrazovanja i radnim iskustvom od 6 meseci kao pomoćnik na rukovanju kotlovima sa digitalnim kontrolnim uređajem, kapaciteta do 1 MW, pritiska do 0,5 bara ili temperature vode do 110 °C.

SAVEZ ENERGETIČARA SRBIJE